A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2021. május 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása polgári és kereskedelmi ügyekben – 1215/2012/EU rendelet – Joghatóság biztosítási ügyekben – 10. cikk – A 11. cikk (1) bekezdésének a) pontja – Az egyik tagállamban székhellyel rendelkező biztosítónak egy másik tagállamban, a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtti perelhetősége a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett által indított perek esetében – A 13. cikk (2) bekezdése – A károsult által közvetlenül a biztosító ellen indított kereset – Személyi hatály – A »károsult« fogalma – Biztosítási ágazatbeli szolgáltatók – Különös joghatóságok – A 7. cikk 2. és 5. pontja – A »fióktelep«, a »képviselet«, illetve a »más telephely« fogalma”

A C-913/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy w Białymstoku (białystoki kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2019. december 13-án érkezett, 2019. november 18-i határozatával terjesztett elő

a **CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**

és

a **Gefion Insurance A/S**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (előadó) és J. Passer bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością képviseletében K. Janiec–Janowska radca prawny,

– a Gefion Insurance A/S képviseletében I. Łyszkiewicz radca prawny,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

– az Európai Bizottság képviseletében M. Heller és B. Sasinowska, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. január 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 10. cikkével összefüggésben értelmezett 13. cikke (2) bekezdésének, valamint 7. cikke 2. és 5. pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a lengyelországi székhelyű CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością korlátolt felelősségű társaság (a továbbiakban: CNP) és a dániai székhelyű Gefion Insurance A/S biztosítótársaság (a továbbiakban: Gefion) között, egy Lengyelországban bekövetkezett közúti balesettel okozott károk megtérítése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1215/2012 rendelet

3 Az 1215/2012 rendelet (15), (18) és (34) preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(15) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. A joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a jogvita tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő kapcsoló tényezőt kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

[…]

(18) A biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal kell védelemben részesíteni.

[…]

(34) Biztosítani kell [a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, az új tagállamok csatlakozási egyezményei által módosított 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.)], a [polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.)] és e rendelet közötti folytonosságot, ennek érdekében átmeneti rendelkezéseket kell megállapítani. Ugyanez a folytonossági követelmény vonatkozik az [ezen egyezménynek] és a helyébe lépő rendeleteknek az Európai Unió Bírósága általi értelmezésére is.”

4 Az 1215/2012 rendelet „[j]oghatóság[ról]” szóló II. fejezetének „Általános rendelkezések” című 1. szakasza tartalmazza a rendelet 4–6. cikkét.

5 Az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

6 A 1215/2012 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének értelmében:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető.”

7 A rendelet II. fejezetének „Különös joghatóság” című 2. szakaszában található többek között a 7. cikk, amely a következőket tartalmazza:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

[…]

2. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet;

[…]

5. fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származó jogvita tekintetében a fióktelep, képviselet vagy más telephely helyének bírósága előtt.

[…]”

8 Az 1215/2012 rendelet II. fejezetének „Joghatóság biztosítási ügyekben” című 3. szakasza tartalmazza a rendelet 10–16. cikkét.

9 Az említett rendelet 10. cikkének a szövege a következő:

„Biztosítási ügyekben a joghatóságot e szakasz határozza meg a 6. cikk és a 7. cikk 5. pontjának sérelme nélkül.”

10 Az 1215/2012 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Valamely tagállamban székhellyel rendelkező biztosító perelhető:

annak a tagállamnak a bíróságai előtt, ahol a székhelye található;

b) más tagállamban, a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett által indított perek esetében, a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtt; vagy

[…]”

11 A rendelet 12. cikke a következőket tartalmazza:

„Felelősség- vagy ingatlanbiztosítás tekintetében a biztosító perelhető továbbá a káresemény bekövetkeztének helye bíróságai előtt is. Ugyanez alkalmazandó, amennyiben az ingó és ingatlantulajdonra azonos biztosítási szerződést kötöttek, és mindkettőt azonos káresemény érint.”

12 Az említett rendelet 13. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Felelősségbiztosítás tekintetében a biztosító – amennyiben a bíróság joga lehetővé teszi – a károsult által a biztosított ellen indított eljárásban perbe vonható.

(2) A 10., 11. és 12. cikket kell alkalmazni a károsult által közvetlenül a biztosító ellen indított keresetre, amennyiben az ilyen közvetlen keresetindítás megengedett.”

A 2009/138/EK irányelv

13 A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 335., 1. o.; helyesbítések: HL 2014. L 219., 66. o; HL 2016. L 319., 22. o.) „Fióktelep létesítésének feltételei” című 145. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok előírják, hogy az a biztosító, amely egy másik tagállam területén kíván fióktelepet létrehozni, köteles a székhelye szerinti tagállam felügyeleti hatóságait értesíteni.

Egy tagállam területén bármely vállalkozás állandó jelenlétét ugyanúgy kell kezelni, mint egy fióktelepet, még akkor is, ha ez a jelenlét nem fióktelep formájában valósul meg, hanem csak egy, a vállalkozás saját alkalmazottai vagy egy olyan személy által működtetett iroda formájában, aki független, de állandó felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a vállalkozás érdekében úgy léphessen fel, ahogy azt egy ügynökség tenné.”

14 Az irányelvnek „A kárigényt benyújtó személyek megkülönböztetéssel szembeni védelme” című 151. cikke a következőket tartalmazza:

„A fogadó tagállam kötelezi a nem-életbiztosítókat arra, hogy a területén bekövetkezett eseményekkel kapcsolatban kárigényt benyújtó személyek számára biztosítsák azt, hogy ne kerüljenek kedvezőtlenebb helyzetbe amiatt, hogy a biztosítóintézet az I. melléklet A. részében szereplő 10. ágazatba sorolt kockázatokat (a fuvarozói felelősség kivételével) a szolgáltatásnyújtás szabadsága, és nem az adott tagállamban lévő telephely útján biztosítja.”

15 Az említett irányelv „Képviselő” című 152. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 151. cikkben említett célokból a fogadó tagállam kötelezi a nem-életbiztosítókat arra, hogy a területén honos vagy ott letelepedett képviselőt jelöljenek ki, aki összegyűjti a kárigényekkel kapcsolatos információkat, és megfelelő hatáskörrel rendelkezik ahhoz, hogy a kárigényeket benyújtó károsultakkal szemben a biztosítót képviselje, és a károkat megtérítse, továbbá az adott tagállam illetékes bíróságai és hatóságai előtt is ellássa, vagy szükség esetén elláttassa a biztosító képviseletét a kárigények ügyében.

[…]

(3) A képviselő kijelölése önmagában nem jelenti 145. cikknek megfelelő fióktelep alapítását.

[…]”

A lengyel jog

16 A kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartás) 1099. cikkének megfelelően az eljáró bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja a nemzeti bíróságok joghatóságának esetleges hiányát, és a joghatóság hiányának megállapítása esetén elfogadhatatlannak nyilvánítja a kérelmet. A nemzeti bíróságok joghatóságának hiánya eljárást érvénytelenítő oknak minősül.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 2018. február 28-án közúti baleset történt Lengyelországban, amelynek során két jármű ütközött. A balesetért felelős személy a Gefionnál rendelkezett gépjármű-felelősségbiztosítással.

18 2018. március 1-jén a károsult ellenérték fejében cseregépjárművet bérelt attól a járműjavító műhelytől, amelyre károsodott gépjárműve javítását bízta. A bérbeadási szolgáltatás ellentételezéseként a károsult a Gefionnal szembeni követelését engedményezési szerződéssel átruházta a járműjavító műhelyre. 2018. június 25-én a járműjavító műhely egy újabb engedményezési szerződéssel átruházta a követelést a CNP javára.

19 A CNP 2018. június 25-i levelében kérte a Gefiontól a cseregépjármű bérléséért kiszámlázott összeg megfizetését. A kérelmet a żychlini (Lengyelország) székhelyű Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością korlátolt felelősségű társaság (a továbbiakban: Polins) címére küldték, amely az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglaltak szerint a Gefion érdekeit képviseli Lengyelországban.

20 A Gefion által a kárrendezéssel megbízott, lengyelországi székhelyű Crawford Polska sp. z o.o. gazdasági társaság 2018. augusztus 16-i levelében részlegesen jóváhagyta a cseregépjármű bérléséről kiállított számlát, és a bérlésről kiszámlázott összeg egy részét megtérítette a CNP-nek.

21 A Crawford Polska levelének arról is tájékoztatást adott, hogy panasz nyújtható be vele mint a Gefion által felhatalmazott szervezettel, illetve közvetlenül a Gefionnal szemben, „vagy az általános joghatóságra vonatkozó jogszabályok alapján, vagy pedig a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított, a kedvezményezett, vagy a jogutód székhelye vagy lakóhelye szerinti bíróság előtt”.

22 2018. augusztus 20-án a CNP a Gefionnal szemben keresetet nyújtott be a Sąd Rejonowy w Białymstoku-hoz (białystoki kerületi bíróság Lengyelország). A joghatóságot illetően a CNP a Gefion által közzétett azon információra hivatkozott, miszerint Lengyelországban a Gefion fő képviselője a Polins. A CNP kérte, hogy a Gefionnak szóló iratokat a Polins címére kézbesítsék.

23 2018. december 11-én a bíróság fizetési meghagyást bocsátott ki.

24 A Gefion ellentmondással élt a fizetési meghagyással szemben, vitatva a lengyel bíróságoknak a jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságát. A Gefion ugyanis, miután megállapította, hogy a CNP hivatásszerűen foglalkozik biztosítási szerződésekből eredő követelések felvásárlásával, ebből azt a következtetést vonta le, hogy a CNP nem minősül az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett biztosításikötvény-jogosultnak, biztosítottnak vagy kedvezményezettnek, és ezért biztosítási ügyekben nem indíthat keresetet a biztosító székhelyétől eltérő tagállam bírósága előtt.

25 A Gefion ezenkívül a 2018. január 31-i Hofsoe ítéletre (C-106/17, EU:C:2018:50) hivatkozott annak alátámasztásul, hogy az 1215/2012 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének védelmi funkciójára tekintettel a biztosítási kártérítésekkel kapcsolatos követelések behajtására irányuló szakmai tevékenységet végző személy, mint ilyen követelések szerződéses engedményese, nem részesülhet abban a különleges védelemben, amelyet a rendelet II. fejezetének 3. szakaszában előírt különös joghatósági szabályok érvényesíthetősége jelent.

26 A CNP válaszul előadta, hogy a Gefion szerepel a tagállamok, illetve az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) államainak Lengyelországban bejelentett, a Komisja Nadzoru Finansowego (pénzügyi felügyeleti bizottság, Lengyelország) felügyelete alá tartozó biztosítóinak jegyzékében; hogy az biztosítási kötvényeket értékesít Lengyelországban, és elfogadhatatlan, hogy az, aki a károsult követelését átveszi, a káresemény bekövetkezése és a javítás helye szerinti bíróság előtt ne követelhesse a javítási költségek megtérítését.

27 A kérdést előterjesztő bíróságban kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a jelen ügyben a CNP érvényesen hivatkozhat-e az 1215/2012 rendelet II. fejezetének 3. szakaszában megállapított joghatósági szabályokra. Az előterjesztő bíróság különösen arra keresi a választ, hogy a CNP, amely olyan vállalkozás, amely egy károsulttól biztosítóval szembeni, felelősségbiztosításból eredő követelést szerzett, részesülhet-e abban a védelemben, amelyet e szakasz rendelkezései a jogviszony gyengébb felei számára biztosítanak. Az említett bíróság szerint inkább a rendelet II. fejezetének 2. szakaszában foglalt rendelkezések, közelebbről az említett rendelet 7. cikke 2. pontjának vagy 7. cikke 5. pontjának alkalmazását kell megfontolni. Végül e bíróságnak kétségei vannak a „fióktelep, képviselet vagy más telephely” 7. cikk 5. pontja értelmében vett fogalmának értelmezését illetően.

28 E körülmények között a Sąd Rejonowy w Białymstoku (białystoki kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [1215/2012] rendelet e rendelet 10. cikkével összhangban értelmezett 13. cikkének (2) bekezdését, hogy a károsult biztosítóval szemben, felelősségbiztosítás alapján fennálló követelését megszerző vállalkozás és az ezen [felelősség]biztosító közötti jogvitában a rendelet 7. cikkének 2. vagy 5. pontja alapján nem zárható ki a bíróság joghatóságának megállapítása?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, úgy kell-e értelmezni a [1215/2012] rendelet 7. cikkének 5. pontját, hogy valamely tagállamban működő, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás keretében vagyoni kárt megtérítő, másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosítóval kötött szerződés alapján eljáró gazdasági társaság e biztosító fióktelepe, képviselete vagy más telephelye?

3) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, úgy kell-e értelmezni a [1215/2012] rendelet 7. cikkének 2. pontját, hogy az önállóan megalapozza azon tagállam bíróságának joghatóságát, ahol a káresemény bekövetkezett, és amely bíróság előtt a károsult kötelező felelősségbiztosítás keretében fennálló követelését megszerző hitelező a másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosítóval szemben keresetet nyújt be?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a harmadik kérdésről

29 Első és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1215/2012 rendelet 10. cikkével összefüggésben értelmezett 13. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az eredetileg a károsultnak a felelősségbiztosító társasággal szemben fennálló követelését megszerző vállalkozás és a felelősségbiztosító társaság közötti jogvitában a joghatóság adott esetben önállóan a rendelet 7. cikkének 2. pontján vagy 7. cikkének 5. pontján alapul.

30 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy mivel az 1215/2012 rendelet (34) preambulumbekezdésének megfelelően e rendelet hatályon kívül helyezi a 44/2001 rendeletet, és annak helyébe lép, amely pedig a polgári és kereskedelmi ügyekben az új tagállamoknak az alábbi egyezményhez való csatlakozásáról

szóló későbbi egyezményekkel módosított, a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény helyébe lépett, a Bíróság által az utóbbi jogi aktusok rendelkezései tekintetében adott értelmezés az 1215/2012 rendeletre vonatkozóan is érvényes, mivel ezek a rendelkezések „egyenértékűnek” tekinthetők (2020. július 9-i Verein für Konsumenteninformation ítélet, C-343/19, EU:C:2020:534, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Az 1215/2012 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy az adott állam bíróságai előtt perelhető. A rendelet 5. cikkének (1) bekezdése azonban ettől eltérően úgy rendelkezik, hogy az ilyen személyek más tagállam bíróságai előtt az említett rendelet II. fejezetének 2–7. szakaszában megállapított szabályok alapján perelhetők.

32 Közelebbről, a II. fejezet „Joghatóság biztosítási ügyekben” című 3. szakasza biztosítási ügyekben önálló joghatóság-megosztási rendszert létesít (lásd analógia útján: 2005. május 12-i Société financière et industrielle du Peloux ítélet, C-112/03, EU:C:2005:280, 29. pont).

33 Az 1215/2012 rendelet 10. cikke ugyanis pontosítja, hogy biztosítási ügyekben a joghatóságot a rendelet 10–16. cikkét tartalmazó 3. szakasza határozza meg, a 6. cikk és a 7. cikk 5. pontjának sérelme nélkül.

34 Ebből az következik, hogy az 1215/2012 rendelet II. fejezetének 3. szakasza biztosítási ügyekben önállóan szabályozza a joghatóságot, így a magában a 3. szakaszban előírt joghatósági okokon kívül ezen a területen nem alkalmazhatók a rendelet 10. cikkében kifejezetten hivatkozottaktól eltérő – vagyis az említett rendelet 6. cikkében és 7. cikkének 5. pontjában szereplő – joghatósági okok.

35 Ily módon, mivel az 1215/2012 rendelet 10. cikke nem hivatkozik a rendelet 7. cikkének 2. pontjára, ez utóbbi rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogvita a bírósági joghatóság tekintetében az említett rendelet II. fejezete 3. szakaszának hatálya alá tartozik.

36 Ezt az értelmezést megerősíti az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése a) pontjának és 12. cikkének tartalma is, amelyek a rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében, illetve 7. cikkének 2. pontjában foglaltakhoz hasonló joghatósági szabályokat írnak elő.

37 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az 1215/2012 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében a rendelet 10–12. cikkét kell alkalmazni a károsult által közvetlenül a biztosító ellen indított keresetre, amennyiben az ilyen közvetlen keresetindítás megengedett.

38 E tekintetben a rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében található utalás célja az, hogy az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felperesi listát kiegészítse a károsult személyekkel, anélkül hogy leszűkítené a listát a közvetlenül károsult személyek körére (lásd analógia útján: 2017. július 20-i MMA IARD-ítélet, C-340/16, EU:C:2017:576, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Mindemellett emlékeztetni kell arra, hogy az 1215/2012 rendelet II. fejezete 3. szakaszának célja e rendelet (18) preambulumbekezdése szerint az, hogy a gyengébb szerződő felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal védelemben részesítse, és ebből a célkitűzésből az következik, hogy az e szakaszban előírt különös joghatósági szabályok nem terjednek ki azokra a személyekre, akik esetében e védelem nem indokolt (lásd ebben az értelemben: 2020. február 27-i balta ítélet, C-803/18, EU:C:2020:123, 27. és 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Márpedig bár a közvetlenül károsult személy jogainak olyan törvényes engedményese, aki önmaga is gyengébb félnek tekinthető, részesülhet az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 13. cikke (2) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseiben foglalt különös joghatósági szabályok előnyeiben, nem indokolt a különleges védelem a biztosítási ágazati szolgáltatók közötti

jogviszonyban, amelyekről nem vélelmezhető, hogy gyengébb pozícióban lennének a másikhoz képest (lásd ebben az értelemben: 2018. január 31-i Hofsoe ítélet, C-106/17, EU:C:2018:50, 39. és 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 A Bíróság korábban már kimondta, hogy autóbalesetben közvetlenül károsult személy követeléseinek törvényes engedményeseként fellépő társadalombiztosítási szerv nem hivatkozhat a 44/2001 rendelet – az 1215/2002 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 13. cikke (2) bekezdésének megfelelő – 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 11. cikke (2) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseire annak érdekében, hogy a székhelye szerinti tagállam bíróságai előtt közvetlen keresetet nyújthasson be a baleset állítólagos felelősének más tagállamban lévő székhelyű biztosítója ellen (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 17-i Vorarlberger Gebietskrankenkasse ítélet, C-347/08, EU:C:2009:561, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 A Bíróság korábban azt is kimondta, hogy az a személy, aki a biztosítási kártérítési követelések behajtásának területén, ilyen követelések szerződéses engedményeseként folytat üzletszerű tevékenységet, nem részesülhet a *forum actoris* szabállyal biztosított különös védelemben (2018. január 31-i Hofsoe ítélet, C-106/17, EU:C:2018:50, 43. pont).

43 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a CNP tevékenysége biztosítótársaságokkal szembeni követelések behajtására irányul. Ez a körülmény – amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak ellenőriznie kell – kizárja, hogy ezt a társaságot az ellenérdekű félhez képest gyengébb pozícióban lévő félnek lehessen tekinteni a jelen ítélet 40–42. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében, így nem vonatkozhatnak rá az 1215/2012 rendelet 10–16. cikkében előírt különös joghatósági szabályok.

44 Meg kell vizsgálni, hogy erre a következtetésre tekintettel az eredetileg a károsultnak a felelősségbiztosító társasággal szemben fennálló követelését megszerző vállalkozás és a felelősségbiztosító társaság közötti jogvitában alapulhat-e a joghatóság az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontján vagy 7. cikkének 5. pontján.

45 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy mivel a biztosító által egy másik biztosítóval szemben benyújtott kereset nem tartozik a 44/2001 rendelet II. fejezete 3. szakaszának hatálya alá, a rendelet 6. cikkének az ugyanezen fejezet 2. szakaszának hatálya alá tartozó 2. pontja alkalmazható az ilyen keresetre, amennyiben az az említett rendelkezésben említett esetek között szerepel (lásd ebben az értelemben: 2016. január 21-i SOVAG-ítélet, C-521/14, EU:C:2016:41, 31. pont).

46 Analógia útján meg kell állapítani, hogy abban az esetben, ha az 1215/2012 rendelet II. fejezetének 3. szakasza azért nem alkalmazható a keresetre, mert az egyik fél nincs gyengébb pozícióban a másikhoz képest, a kereset még biztosítási tárgyú jogvita esetén is az ugyanezen fejezet 2. szakaszában foglalt rendelkezések, különösen a rendelet 7. cikke 2. pontjának vagy 7. cikke 5. pontjának hatálya alá tartozhat, amennyiben az említett rendelkezésekben az alkalmazásukra vonatkozóan megállapított feltételek teljesülnek.

47 A fenti megfontolásokra tekintettel az első és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 10. cikkével összefüggésben értelmezett 13. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eredetileg a károsultnak a felelősségbiztosító társasággal szemben fennálló követelését megszerző vállalkozás és a felelősségbiztosító társaság közötti jogvitában nem alkalmazandó, és ezért nem zárja ki, hogy az ilyen jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságot adott esetben a rendelet 7. cikkének 2. pontjára vagy 7. cikkének 5. pontjára alapítsák.

A második kérdésről

48 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében vett fióktelepnek, képviseletnek vagy más telephelynek kell tekinteni azt a gazdasági társaságot, amely az egyik tagállamban egy másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosítótársasággal kötött szerződés alapján ez utóbbi nevében és javára gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő károkozással kapcsolatos kárrendezési tevékenységet végez.

49 A feltett kérdések megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy a 1215/2012 rendelet II. fejezetének 4. szakasza csak az alperes lakóhelye szerinti tagállam bírósága joghatóságának az ugyanezen rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános szabályától eltérést engedve rendelkezik a különös joghatóság bizonyos eseteiről, köztük az említett rendelet 7. cikkének 5. pontjában szereplő esetekről. Mivel a fióktelep, képviselet vagy más telephely szerinti bíróságnak e rendelkezés szerinti, a fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származó jogvita tekintetében fennálló joghatósága különös joghatósági szabálynak minősül, azt önállóan és megszorítóan kell értelmezni, ami nem teszi lehetővé az ugyanezen rendeletben kifejezetten szereplő eseteken túlterjeszkedő értelmezést (lásd a 44/2001 rendelet 5. cikke 5. pontjának analógiájára: 2018. július 5-i flyLAL-Lithuanian Airlines ítélet, C-27/17, EU:C:2018:533, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontjában előírt különös joghatósági szabály alapja a jogvita és az azt elbíráló bíróság közötti különösen szoros kapcsolat fennállása, amely a megfelelő igazságszolgáltatásra és a hatékony eljárásszervezésre tekintettel igazolja a joghatóság e bíróság számára való biztosítását (lásd a 44/2001 rendelet 5. cikke 5. pontjának analógiájára: 2018. július 5-i flyLAL-Lithuanian Airlines ítélet, C-27/17, EU:C:2018:533, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint két kritérium alapján lehet eldönteni, hogy a jogvita az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontja értelmében vett fióktelep, képviselet vagy más telephely működésére vonatkozik-e.

52 Egyrészt a „fióktelep”, „képviselet” és „más telephely” e rendelkezés értelmében vett fogalma egy olyan tevékenységi központ fennállását feltételezi, amely harmadik személyek felé állandó jelleggel egy anyavállalat részeként jelenik meg. Ennek a központnak saját ügyvezetéssel kell rendelkeznie, és megfelelően felszereltnek kell lennie ahhoz, hogy harmadik személyekkel tárgyaljon, akiknek így nem kell közvetlenül az anyavállalathoz fordulniuk. Másrészt a jogvitának vagy a fióktelep működtetésével kapcsolatos cselekményekre, vagy pedig a fióktelep által az anyavállalat nevében vállalt, a fióktelep székhelye szerinti államban kell teljesítendő kötelezettségekre kell vonatkoznia (lásd ebben az értelemben: 2012. július 19-i Mahamdia ítélet, C-154/11, EU:C:2012:491, 48. pont; 2018. július 5-i flyLAL-Lithuanian Airlines ítélet, C-27/17, EU:C:2018:533, 59. pont; 2019. április 11-i Ryanair ítélet, 464/18, EU:C:2013:311, 33. pont).

53 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy noha Lengyelországban a Gefion érdekeit két társaság, nevezetesen a Polins és a Crawford Polska is képviseli, a Gefion az utóbbit bízta meg az alapügyben szóban forgó kárrendezéssel. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a Crawford Polska tevékenységére vonatkozóan teszi fel kérdését az 1215/2012 rendelet 7. cikke 5. pontjának hatályáról a Bíróságnak.

54 Ami a jelen ítélet 52. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban kialakított első kritériumot illeti, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból – fenntartva azt, hogy a tényállást a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie – az állapítható meg, hogy a Crawford Polska lengyel jog szerint létrehozott korlátolt felelősségű társaság, amely így tehát jogi személyként önálló jogi személyiséggel és ügyvezetéssel rendelkezik.

55 Egyébiránt a Gefiontól kapott megbízás értelmében a Crawford Polska jogosult „a [kártérítési] kérelmek teljes körű kezelésére”, és ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy teljeskörű jogosultsággal rendelkezik a biztosítótársaság vonatkozásában joghatást kiváltó cselekmények elvégzésére, valamint arra, hogy a Gefion nevében és javára eljárjon.

56 Ennélfogva – amint arra lényegében a főtanácsnok indítványának 63. pontjában rámutatott – az említett megbízás alapján úgy tűnik, hogy a Crawford Polska jogosult a biztosítótársaság vonatkozásában joghatást kiváltó kárrendezési tevékenység gyakorlására, ezért olyan tevékenységi központnak kell tekinteni, amely harmadik személyek felé állandó jelleggel egy anyavállalat részeként jelenik meg.

57 Ezzel szemben a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy ez a központ megfelelően felszerelt-e ahhoz, hogy harmadik személyekkel tárgyalhasson, mentesítve őket attól, hogy közvetlenül az anyavállalkozáshoz kelljen fordulniuk.

58 A jelen ítélet 52. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban kialakított második kritériumot illetően mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az alapeljárás nem tekinthető olyannak, mint amely a Crawford Polska működtetésével kapcsolatos cselekményekre vonatkozik, mivel nem a társaság szó szoros értelmében vett irányításával kapcsolatos szerződéses vagy szerződésen kívüli jogokra és kötelezettségekre irányul (lásd ebben az értelemben:1978. november 22-i Somafer ítélet, 33/78, EU:C:1978:205, 13. pont).

59 Ami ezt követően azt a kérdést illeti, hogy az alapeljárás a Crawford Polska által a Gefion nevében tett kötelezettségvállalásokra vonatkozik-e, a jelen ítélet 53. pontjában már szerepel, hogy az utóbbi az előbbit bízta meg az alapeljárás tárgyát képező kárrendezéssel. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból továbbá kitűnik, hogy maga a Crawford Polska hozta meg a Gefion nevében és javára azt a határozatot, hogy a CNP számára a kártérítés igényelt összegének csak egy részét folyósítja. Márpedig – amint arra a főtanácsnok indítványának 66. pontjában rámutatott – ha ezt a körülményt a kérdést előterjesztő bíróság valóban megerősítené, akkor ebből az következne, hogy a Crawford Polska nem csupán adatokat továbbító közvetítő volt, hanem aktív szerepet játszott az alapeljáráshoz vezető jogi helyzet kialakulásában. Ezt a jogvitát tehát – a Crawford Polskának az alapeljárásban részt vevő felek közötti jogviszonyban betöltött szerepére figyelemmel – olyannak kell tekinteni, mint amely a Crawford Polska által a Gefion nevében tett kötelezettségvállalásokra vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 2019. április 11-i Ryanair ítélet, 464/18, EU:C:2013:311, 34. és 35. pont).

60 Végül, ami a kérdést előterjesztő bíróság, valamint a Gefion és az Európai Bizottság által járulékosan előterjesztett azon érvet illeti, amely szerint az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontja értelmében vett „fióktelep”, „képviselet” és „más telephely” fogalmát a 2009/138 irányelvre, és különösen az ezen irányelv 145. és 152. cikkében szereplő „állandó jelenlét” és „képviselő” fogalmára tekintettel kell értelmezni, elegendő rámutatni arra, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontját önállóan, e rendelkezés rendszerén és céljain belül kell értelmezni, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 72. pontjában, valamint az említett rendelkezésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatban kifejtett sajátos szempontoknak megfelelően.

61 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében vett fióktelepnek, képviseletnek vagy más telephelynek kell tekinteni azt a gazdasági társaságot, amely az egyik tagállamban egy másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosítótársasággal kötött szerződés alapján ez utóbbi nevében és javára gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő károkozással kapcsolatos kárrendezési tevékenységet végez, amennyiben ez a gazdasági társaság

– harmadik személyek felé állandó jelleggel a biztosítótársaság részeként jelenik meg, valamint

– saját ügyvezetéssel rendelkezik és megfelelően felszerelt ahhoz, hogy harmadik személyekkel tárgyaljon, akiknek így nem kell közvetlenül a biztosítótársasághoz fordulniuk.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének (2) bekezdését a rendelet 10. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az eredetileg a károsultnak a felelősségbiztosító társasággal szemben fennálló követelését megszerző vállalkozás és a felelősségbiztosító társaság közötti jogvitában nem alkalmazandó, és ezért nem zárja ki, hogy az ilyen jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságot adott esetben a rendelet 7. cikkének 2. pontjára vagy 7. cikkének 5. pontjára alapítsák.

2) Az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében vett fióktelepnek, képviseletnek vagy más telephelynek kell tekinteni azt a gazdasági társaságot, amely az egyik tagállamban egy másik tagállamban székhellyel rendelkező felelősségbiztosító társasággal kötött szerződés alapján ez utóbbi nevében és javára gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő károkozással kapcsolatos kárrendezési tevékenységet végez, amennyiben ez a gazdasági társaság

– **harmadik személyek felé állandó jelleggel a biztosítótársaság részeként jelenik meg, valamint**

– **saját ügyvezetéssel rendelkezik és megfelelően felszerelt ahhoz, hogy harmadik személyekkel tárgyaljon, akiknek így nem kell közvetlenül a biztosítótársasághoz fordulniuk.**

Aláírások